

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE št. 165/19

Luxembourg, 19. december 2019

Sklepni predlogi generalnega pravobranilca v zadevi C-311/18
Data Protection Commissioner/Facebook Ireland Limited, Maximilian
Schrems

**Generalni pravobranilec H. Saugmandsgaard Øe ugotavlja, da je Sklep Komisije
2010/87/EU o standardnih pogodbenih klavzulah za prenos osebnih podatkov
obdelovalcem s sedežem v tretjih državah veljaven**

Splošna uredba o varstvu podatkov¹ enako kot Direktiva o obdelavi osebnih podatkov², ki jo je ta uredba nadomestila, določa, da je prenos osebnih podatkov v tretjo državo dovoljen, če ta tretja država zagotavlja ustrezno raven varstva teh podatkov. Če Komisija ni sprejela sklepa, s katerim bi bilo ugotovljeno, da se v zadevni tretji državi zagotavlja ustrezna raven varstva, lahko upravljavec podatkov kljub temu izvede prenos, če v zvezi z njim zagotovi ustrezna jamstva. Ta jamstva so lahko med drugim v obliki pogodbe med izvoznikom in uvoznikom podatkov, ki vsebuje standardne pogodbene klavzule o varstvu, določene v sklepu Komisije. Komisija je s Sklepom 2010/87/EU³ uvedla standardne pogodbene klavzule za prenos osebnih podatkov obdelovalcem s sedežem v tretjih državah. Obravnavana zadeva se nanaša na veljavnost tega sklepa.

Dejansko stanje v sporu o glavni stvari in predhodni postopki

Spor o glavni stvari izvira iz postopka, ki ga je sprožil Maximilian Schrems, avstrijski uporabnik družabnega omrežja Facebook, in ki je pripeljal do izdaje sodbe Sodišča z dne 6. oktobra 2015 (sodba Schrems).⁴

Podatki uporabnikov Facebooka s prebivališčem v Uniji, med katere spada M. Schrems, se v celoti ali deloma prenašajo od družbe Facebook Ireland, irske hčerinske družbe družbe Facebook inc., na strežnike, ki so na ozemlju Združenih držav, kjer se obdelujejo. M. Schrems je leta 2013 pri irskem organu, zadolženem za nadzor nad uporabo določb o varstvu osebnih podatkov (v nadaljevanju: nadzorni organ) vložil pritožbo, v kateri je navedel, da glede na razkritja Edwarda Snowdena v zvezi z dejavnostmi obveščevalnih služb Združenih držav (zlasti National Security Agency – NSA) predpisi in praksa Združenih držav ne zagotavljajo ustreznega varstva pred nadzorom javnih organov nad podatki, prenesenimi v to državo. Nadzorni organ je pritožbo zavrgel, zlasti z obrazložitvijo, da je Komisija v Odločbi z dne 26. julija 2000⁵ ugotovila, da

¹ Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (UL 2016, L 119, str. 1, in popravek v UL 2018, L 127, str. 2).

² Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 95/46/ES z dne 24. oktobra 1995 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 13, zvezek 15, str. 355).

³ Sklep Komisije z dne 5. februarja 2010 o standardnih pogodbenih klavzulah za prenos osebnih podatkov obdelovalcem s sedežem v tretjih državah v skladu z Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 95/46/ES (UL 2010, L 39, str. 5), kakor je bil spremenjen z Izvedbenim sklepom Komisije (EU) 2016/2297 z dne 16. decembra 2016 (UL 2016, L 344, str. 100).

⁴ Sodba Sodišča z dne 6. oktobra 2015, *Schrems*, [C-362/14](#); glej tudi SM [št. 117/15](#)).

⁵ Odločba Komisije 2000/520/CE z dne 26. julija 2000 po Direktivi Evropskega parlamenta in Sveta 95/46/ES o primernosti zaščite, ki jo zagotavljajo načela zasebnosti varnega pristana in s tem povezana najpogosteje zastavljena vprašanja, ki jih je izdalo Ministrstvo za trgovino ZDA (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 16, zvezek 1, str. 119).

Združene države v okviru sistema, imenovanega „varen pristan“,⁶ zagotavljajo ustrezno raven varstva prenesenih osebnih podatkov.

Sodišče je s sodbo Schrems v odgovor na vprašanje, ki ga je predložilo High Court (višje sodišče, Irska), razglasilo neveljavnost Odločbe o varnem pristanu.

Predložitveno sodišče je po izdani sodbi Schrems razglasilo ničnost odločbe, s katero je nadzorni organ zavrnil pritožbo M. Schremsa, in mu jo vrnilo v obravnavo. Ta organ je začel preiskavo in M. Schremsa pozval, naj glede na neveljavnost Odločbe o varnem pristanu preoblikuje svojo pritožbo.

M. Schrems je zato od družbe Facebook Ireland zahteval, naj navede pravno podlago za prenos osebnih podatkov uporabnikov Facebooka iz Unije v Združene države. Družba Facebook Ireland se je sklicevala na sporazum o prenosu in obdelavi podatkov (*data transfer processing agreement*), ki je bil sklenjen med njo in družbo Facebook Inc. in ki se uporablja od 20. novembra 2015, ter na Sklep 2010/87.

M. Schrems v preoblikovani pritožbi trdi, prvič, da klavzule tega sporazuma niso v skladu s standardnimi pogodbenimi klavzulami iz Sklepa 2010/87, in drugič, da te standardne pogodbene klavzule nikakor ne morejo biti podlaga za prenos njegovih osebnih podatkov v Združene države. M. Schrems namreč navaja, da zadevne osebe z nobenim pravnim sredstvom ne morejo v Združenih državah uveljavljati svojih pravic do spoštovanja zasebnega življenja in varstva osebnih podatkov. M. Schrems v teh okoliščinah od nadzornega organa zahteva, naj ustavi ta prenos na podlagi Sklepa 2010/87.

Nadzorni organ je v svoji preiskavi želel ugotoviti, ali Združene države zagotavljajo ustrezno varstvo osebnih podatkov državljanov Unije, in če ga ne, ali uporaba standardnih pogodbenih klavzul pomeni zadostna jamstva v zvezi z varstvom njihovih temeljnih svoboščin in pravic. Nadzorni organ je menil, da je obravnava pritožbe M. Schremsa odvisna od vprašanja, ali je Sklep 2010/87 veljaven, zato je začel postopek pri High Court (višje sodišče), naj to Sodišču postavi vprašanje v zvezi s tem. High Court je na predlog tega organa vložilo predlog za sprejetje predhodne odločbe.

Generalni pravobranilec Henrik Saugmandsgaard Øe je v sklepnih predlogih z današnjega dne Sodišču predlagal, naj odgovori, da se pri analizi vprašanj niso pokazali elementi, ki bi lahko vplivali na veljavnost Sklepa 2010/87.

Generalni pravobranilec je v uvodu opozoril, da je predmet spora o glavni stvari zgolj veljavnost Sklepa 2010/87, s katerim je Komisija uvedla standardne pogodbene klavzule, s katerimi se utemeljuje prenos, na katerega se nanaša pritožba M. Schremsa.

Generalni pravobranilec je na prvem mestu navedel, da se pravo Unije uporablja za prenos osebnih podatkov v tretjo državo, kadar je ta prenos tržne narave, čeprav obstaja možnost, da bodo javni organi te tretje države prenesene podatke obdelovali za namene državne varnosti.

Generalni pravobranilec je na drugem mestu ugotovil, da je cilj določb Splošne uredbe o varstvu podatkov, ki se nanašajo na prenos v tretje države, zagotoviti kontinuiteto visoke ravni varstva osebnih podatkov, najsi bodo podatki preneseni na podlagi sklepa o ustreznosti ali na podlagi ustreznih jamstev, ki jih predloži izvoznik. Vendar je po njegovem mnenju način za doseg tega cilja različen glede na to, kakšna je pravna podlaga za prenos. Na eni strani je predmet sklepa o ustreznosti ugotoviti, da določena tretja država zaradi prava in praks, ki se v njej uporabljajo, zagotavlja takšno raven varstva temeljnih pravic oseb, katerih podatki se prenašajo, ki je v bistvu enakovredna ravni varstva, izhajajočega iz Splošne uredbe o varstvu podatkov ob upoštevanju Listine. Na drugi strani **morajo sama ustrezna jamstva, ki jih predloži izvoznik, zlasti v pogodbi, zagotavljati to raven varstva.** V zvezi s tem je s standardnimi pogodbenimi klavzulami,

⁶ Sistem varnega pristana zajema vrsto načel v zvezi z varstvom osebnih podatkov, ki se jim lahko ameriška podjetja prostovoljno zavežejo.

ki jih je sprejela Komisija, določen splošen mehanizem, ki se uporablja za prenos ne glede na to, za katero ciljno tretjo državo gre in kakšna je raven varstva, ki je v njej zagotovljena.

Generalni pravobranilec je na tretjem mestu preizkusil veljavnost Sklepa 2010/87 glede na Listino. Po njegovem mnenju dejstvo, da ta sklep in standardne pogodbene klavzule, ki so v njem določene, ne zavezujejo organov ciljne tretje države in jim torej ne preprečujejo, da uvozniku naložijo obveznosti, ki niso združljive s spoštovanjem teh klavzul, še ne povzroči neveljavnosti navedenega sklepa. Skladnost Sklepa 2010/87 z Listino je odvisna od tega, ali obstajajo dovolj trdni mehanizmi, s katerimi je mogoče zagotoviti, da se prenos, ki temelji na standardnih pogodbenih klavzulah, ustavi ali prepove, če so te klavzule kršene ali če jih ni mogoče izpolniti.

Meni, da je tako, če obstaja *obveznost upravljavcev podatkov – ali v primeru njihovega neukrepanja – nadzornih organov, da ustavijo ali prepovejo prenos, kadar zaradi navzkrižja med obveznostmi, ki izhajajo iz standardnih klavzul, in obveznostmi, ki so naložene v pravu ciljne tretje države, teh klavzul ni mogoče izpolniti.*

Generalni pravobranilec je poleg tega ugotovil, da predložitveno sodišče posredno dvomi o nekaterih presoajah, ki jih je Komisija opravila v Sklepu z dne 12. julija 2016, poimenovanem „zasebnostni ščit“.⁷ Komisija je v tem sklepu ugotovila, da Združene države zagotavljajo ustrezno raven varstva podatkov, ki so preneseni iz Unije v okviru ureditve, uvedene s tem sklepom, zlasti glede na jamstva, s katerimi je pogojen dostop ameriških obveščevalnih organov do teh podatkov, in pravno varstvo, ki ga imajo na voljo osebe, katerih podatki so preneseni.⁸ Po mnenju generalnega pravobranilca rešitev spora o glavni stvari ne zahteva, da se Sodišče izreče o veljavnosti sklepa o zasebnostnem ščitu, ker se ta spor nanaša zgolj na veljavnost Sklepa 2010/87. Vendar je generalni pravobranilec podredno navedel razloge, iz katerih se sprašuje o veljavnosti sklepa o zasebnostnem ščitu glede na pravico do spoštovanja zasebnega življenja in varstva osebnih podatkov ter pravico do učinkovitega pravnega sredstva.

OBVESTILO: Sklepni predlogi generalnega pravobranilca za Sodišče niso zavezujoči. Naloga generalnih pravobranilcev je, da Sodišču popolnoma neodvisno predlagajo pravno rešitev zadeve, ki jo obravnavajo. Sodniki Sodišča zdaj začenjajo posvetovanje o zadevi. Sodba bo razglašena pozneje

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sklepnih predlogov je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan predstavitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Posnetki s predstavitve sklepnih predlogov so dostopni na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106

⁷ Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2016/1250 z dne 12. julija 2016 na podlagi [Direktive 95/46] o ustreznosti varstva, ki ga zagotavlja zasebnostni ščit EU-ZDA (UL 2016, L 207, str. 1).

⁸ Sklep o zasebnostnem ščitu tako kot odločba o varnem pristanu pred njim temelji na prostovoljnem pristopu podjetij k vrsti načel v zvezi z varstvom osebnih podatkov.